

Purnulahden asemakaavan luonnoksen nähtäville asettaminen, Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus

Kaupunginhallitus 21.06.2021 § 186

Valmistelija

Maankäyttöpäällikkö

Lieksan kaupunki on hankkinut omistukseensa Koliilta Purnulahden alueella olevia ranta-asemakaavan matkailualueita ym. Hankinnat ovat olleet osa Kolin alueelle kohdistuvaa kaupungin maapoliittista strategiaa ja valmistautumista alueiden kehittämiseen Kolin alueelle kohdistuvien tavoitteiden mukaisesti.

Laadittavalla asemakaavalla laajennetaan Kolin (15) kaupunginosaa ns. Koli Culturan ja Ylä-Kolintie 25 alueilta käsittämään myös tämä alue. Aikanaan asemakaavoitettavat alueet ja Kolin kaupunginosa tulevat lähtökohdaisesti leviämään suunnittelualue kerrallaan koko Kolin kylän ydinalueelle. Asemakaava laaditaan kaupungin omana työnä ja sillä toteutetaan osaltaan Kolin iso kuva 2050 ja Kolin matkailuvisio 2050 asiakirjojen mukaisia Kolin alueen aktiiviseen kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä sekä tuetaan laadinnassa olevia Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan ja Kolin vaikutusalueen strategisen kaavan tavoitteita.

Kaavatyössä noudatetaan Lieksan kaupungin strategiassa keskeiseksi asetettuja tavoitteita, kuten monipuolisen matkailun ja yritystoiminnan mahdollistamista ja tukemista. Samalla tavoiteltu tuleva kehitys tulee tukemaan alueen palveluita, työllisyyttä ja Kolin alueen pysyvää asumista. Kaavalla pyritään vahvistamaan edelleen myös koko Kolin alueen houkuttelevuutta ja elinvoimaisuutta.

Vielä voimassa olevassa Kolin keskusta-alueen osayleiskaavassa (vuodelta 2012) alueet ovat osoitettu pääosin matkailulle (RM) ja loma-asumiselle (RA) ja niitä tukeville viheralueille. Alueelle on nyt myös laadinnassa em. Koli-Ahmoavaaran osayleiskaava, jossa alueet ovat osoitettu matkailurakentamiseen (RMP-alueita), tehostaen alueiden käyttöä Kolin kylän oleellisilla keskusta-alueilla.

Laadittavan asemakaavan selvitystarpeet ja pääasiallinen vaikutusten arviointi on osin jo suoritettu edellä mainituissa yleiskaavoissa ja kohdistuvat erityisesti maisemallisiin tekijöihin. Tässä asemakaavaprosessissa selvitystarpeet ovat siten vähäisemmät ja päivitysluontoisia. Sen sijaan rakentamisen määrä ja muut maankäytön ratkaisut tarkentuvat erityisesti nyt laadittavassa asemakaavassa kaavaprosessin aikana.

Purnulahden asemakaavan laadinta on esitetty ensi kerran vuoden 2020 kaavoituskatsauksessa Purnulahden ranta-asemakaavan nimellä. Kaavoituskatsauksessa 2021 se on muuttunut Kolin kaupunginosan asemakaava-alueen laajennukseksi. Laadittavaa kaavaa ohjaa osaltaan uusi maakunta-kaava 2040 (maakuntavaltuuston hyväksyntä 7.9.2020). Asemakaava on lähtökohdiltaan maakuntakaavan mukainen. Lisäksi asemakaavaratkaisun pohjana on em. Koli-Ahmoavaaran osayleiskaavan alueelle osoittamat tavoitteet.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kaava-alueeksi esitetty laaja aluerajaus, ja se sisältää myös yksityisten maita ja rakennuspaikkoja. Kaupunginosien kaava-alueita laajennetaan alue kerrallaan lähtökohtaisesti

ilman kaavaan jätettäviä aukkoja; kuten esim. Lieksan asemakaava-alue. Samalla kunkin maanomistajien toiveita asemakaavan sisällöstä maillaan voidaan ottaa huomioon ja kehittää.

Alueelle on jo tekeillä matkailun konseptisuunnittelua sekä aktiivista alueen markkinointia. Näiden perusteella osa kaava-alueesta saattaa muuttua ns. kumppanuuskaavaksi ja/tai edellyttää maankäyttö- ja rakennuslain 91b §:n mukaista maankäytösopimusta. Tällaiselle alueelle laaditaan tarvittaessa yksityiskohtaisempi kaava - ja kaava-alue voidaan tarvittaessa eriyttää omaksi kaavaprosessikseen, mikäli tarve näin edellyttää. Muutoin kaavasta laaditaan yleistavoitteiden perusteella suurpiirteisempi, mahdollistaen erilaisia toteutusvaihtoehtoja.

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista (OAS).

Alueen uusi suunnittelu ja käyttötarkoitukset ovat olleet esillä Koli-Ahmo-vaara osayleiskaavan luonnoksessa ja sen esittelyissä. Aluetta koskien ei ole tullut sellaista palautetta, joka edellyttäisi nyt laadittavalta asemakaavalta tavanomaista tehokkaampaa tiedottamista. Sen perusteella vireilletulovaiheessa ei ole tarpeen pitää erillistä yleisötilaisuutta. Lisäksi tässä vaiheessa ei asiaan liity vielä tarkennettuja tai uusia maankäytöllisiä tavoitteita. Vasta kun kaavaluonnos on valmisteltu ja nähtävillä, pyritään pitämään kaavasta yleisötilaisuus.

Nyt laaditusta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tiedotetaan muun muassa lähialueen maanomistajia ja pyydetään keskeisiltä osallisilta lausunnot. Nähtävilläpidon yhteydessä kaikilla osallisilla on mahdollista ilmaista mielipiteensä.

Liitteenä on 17.6.2021 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että

1) Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus, Purnulahti, kuulutetaan vireille ja

2) asetetaan samalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma 17.6.2021 päivätyn asiakirjan mukaisena nähtävillä ja

3) pyydetään tarvittavat lausunnot.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että

1) Kolin (15) kaupunginosan asemakaavan laajennus, Purnulahti, kuulutetaan vireille ja

2) asetetaan samalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma 17.6.2021 päivätyn asiakirjan mukaisena nähtävillä ja

3) pyydetään tarvittavat lausunnot.

Lisätietoja

Maankäyttöpäällikkö Jukka Haltilahti, puh. 04010 44840,

Kaupunginhallitus 20.06.2022 § 228
267/10.02.03.00/2021

Valmistelija

Maankäyttöpäällikkö

Jatkokäsittely

Purnulahden asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) pidettiin nähtävillä kaupunginhallituksen 21.6.2021 § 186 päätöksen mukaisesti ajalla 1.7.–30.7.2021. Kaavasta pyydettiin viranomaislausunnot sekä muilta asiaan liittyviltä osallisilta.

Lausuntonsa jättivät: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Lieksan Kehitys Oy LieKe ja PKS Sähkönsiirto Oy / Enerke Oy. Lisäksi jätettiin 2 mielipidettä.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksella ja PKS Sähkönsiirto Oy:llä ei ollut huomautettavaa.

- *Pohjois-Savon ELY-keskus korosti liikenteellisten laaja-alaista vaikutusten arviointia, kaavarajaus tulisi sisältää Rantatien ja siirtyä kaupungin hallintaan asemakaavan toteutuessa.*
Vastine: Varsinaista vastinetta ei jätetty, mutta liikenteellisiä seikkoja on tuotu esille kaavaselostuksessa.
- *Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo pyysi kuvaamaan alueen rakennuskantaa sekä arvioimaan ja selvittämään kaavan vaikutuksia valtakunnalliseen maisema-alueeseen.*
Vastine: Rakennuskanta on esitetty kaavaselostuksessa. Lisäksi todetaan, että kaavaluonnokseen liittyen on täydennetty näkyvyysanalyysiä ja annettu kaavassa maisemaan ja kaupunkikuvaan liittyviä määräyksiä. Erityistä 3D maisemamallia ei katsottu tässä vaiheessa mahdolliseksi luoda, sillä alue voidaan toteuttaa lukuisin eri tavoin, ja jokaisella olisi erilaiset maisemalliset vaikutuksensa. Sen perusteella asia edellytetään havainnollistettavan riittävällä tasolla rakennuslupavaiheessa.
- *Lieksan Kehitys Oy LieKe pyysi varmistamaan mm. riittävän rakennustehokkuuden määrittämisen alueelle, Kolin satamatoimintojen kehittämisen alueella ja Purnulahden saavuttavuuden, varsinkin julkisen- ja kevyenliikenteen osalta*
Vastine: Edellä mainitut seikat on huomioitu kaavassa.

Mielipiteitä saatiin kaksi.

- *Mielipide 1 esittää laajalti Purnulahden luontoon liittyviä ominaisuuksia ja kaavassa huomioitavia seikkoja sekä kaavan myötä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Huomion kohteena on erityisesti uuden sataman osoittaminen alueelle ruoppauksineen ja vesiliikenteen häiriöineen. Rakentaminen tulisi sijoittaa vähintään 40 metrin etäisyydelle rannasta.*
Vastineeksi todetaan, että alueelle on laadittu kattavat ympäristöselvitykset, joihin kaavaratkaisu perustuu. Alueelle ei ole havaittu mielipiteen esittäjän mukaisia merkittäviä ympäristöarvoja, jotka olisivat vaikuttaneet kaavaratkaisuun. Satama on sijoitettu siten, että se on jo jonkin verran syvemmän rannan alueella. Ruoppaustarve,

sen vaikutukset ja muut rakentamisen edellytykset arvioidaan tarkemmin ja ratkaistaan rakennuslupavaiheessa ja vesilain mukaisessa luvassa.

- *Mielipiteessä otetaan kantaa yleisellä tasolla venepaikkojen riittävyyteen, autopaikkojen vähäisyyteen satamassa ja sen lähialueilla sekä kevyenliikenteenväylän parantamiseksi Rantatien varrella. Lahnajoen ruoppauksen tarve vesiliikenteen parantamiseksi Pielielle tuodaan myös esille.*

Vastineeksi todetaan mm., että mielipiteessä esitetyt asioita pidetään myönteisinä huomioina Kolin sataman kehityksen kannalta ja Rantatien kevyen liikenteen olosuhteiden kannalta, mutta ne eivät suoraan kohdistu laadittavaan kaavaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma esittää kaavahankkeen hyvin yleisellä tasolla ja siten palaute oli sen mukaista. Palaute ja vastineet niihin ovat kaavaselostuksen liitteenä 3.

Kaavaluonnos esittää Purnulahdelle ikään kuin kaksiosaisen Matkailurakentamiseen (RM) osoitetun kaavaratkaisun Lahnajoen ollessa jakajana. Rantatien puolella rakentamisen tehokkuus on matalahko ($e=0,3-0,35$) ja kerros-luku vaihtelee II-III ja I-IV välillä. Purnunientien puolella taas rakennustehokkuusluku on $e=1,0$ ja kerros-luku vaihtelee I-V välillä. Kaikkien RM korttelialueiden keskimääräiseksi tehokkuudeksi saadaan $e=0,5$, mikä on edelleen melko maltillinen, kun ajatellaan mm. hotellitason rakentamistehokkuutta. Kokonaisrakennusoikeutta tulee kaava-alueelle kuitenkin melko runsaasti (noin 66 000 $k\text{-m}^2$) kaava-alueen ollessa peräti yli 17 hehtaaria.

Kaavaselostuksen kappaleessa ”4 ASEMAKAAVARATKAISUN KUVAUS” on esitetty kaavan sisältö ja kaavaratkaisu tarkemmin. Kaavassa on myös huomioitu alueen kevyen liikenteen olot sekä ulkoilureitti. Alueen halki kulkeva moottorikelkkareitti ja sen siirtäminen odottavat vielä ratkaisuaan.

Lähtökohtaisena tavoitteena oli mallintaa rakentamisen maisemallisia vaikutuksia tarkemmin, erityisesti mikäli alueelle olisi jo tässä vaiheessa saatu toimija ja sen rakentamisen suunnitelmat. Näin ei toteutunut.

RM alueet ovat niin laajat, että niiden toteuttaminen on mahdollista hyvin tosistaan eroavin toteutuksin ja tonttijaoiin. Siten mallinnusta ei ole tarkoituksenmukaista tehdä tässä vaiheessa. Kaavaluonnoksessa onkin esitetty, että riittävä maisemallinen mallinnus ja maiseman huomioiminen tulee esittää rakennuslupavaiheessa, kun hanke ja sen rakentamistapa on tiedossa. Kaavassa on tähän liittyen osoitettu kerrosluvulle vaihteluvälejä sisältävät merkinnät, esim. I-V. Kaavassa edellytetään muutoinkin huomioimaan rakentamisen maisemallisia ja kaupunkikuvallisia vaikutuksia.

Kaavalla painotetaan myös rakentamisen ekologisuutta ja suositteluaan mm. keskitettyjä pysäköintiratkaisuja, mieluiten maanalaisia ratkaisuja käyttäen. Näin mm. pysäköityjen autojen laajat kentät eivät olisi maisemassa.

Kaavassa tonttijako jätetään avoimeksi. Näin alueita voidaan luovuttaa tarkoituksenmukaisissa osissa kullekin alueelle sijoittuvalle rakennushankkeelle.

Kaavalla mahdollistetaan olemassa olevien ranta-asemakaavojen AP ja RA rakennuspaikkojen merkittävä käyttötarkoituksen muutos ja merkittävä lisärakentaminen yksityisten omistamissa kortteleissa 17 ja 18 tonttien 1–3 kohdalla. Samoin muuttuvat niiden taustalla olevat yksityisen omistuksessa olevat rakentamattomat RA alueet.

Alueella jo oleva infra on huomioitu kaavassa ja tarjoaa hyvät edellytykset rakennusten liittämiseksi niihin. Infran muutostöiden oletetaan olevan maltilliset. Katualueita joudutaan kuitenkin kunnostamaan ja muuttamaan Nikkilänkujalla ja Aamurannantiellä.

Asemakaava noudattaa kaupungin alueelle asettamia strategisia tavoitteita ja kaava on myös laadittujen Kolin vaikutusalueen strategisen yleiskaavan 2040+ ja Koli-Ahmoaara osayleiskaavan 2040+ tavoitteiden mukainen.

Kaavakartan ja kaavaselostuksen luonnos sekä tarkempi luontoselvitys ovat liitteenä.

Erillisliitteinä kaavan verkkosivuille asetetaan muut asiaan liittyvät liitteet, kuten Kolin liikenne-, maisema- ja luontoselvitykset ym.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää <ol style="list-style-type: none">asettaa 16.6.2022 päivätyn Purnulahden asemakaavan kaavaluonnoksen selostuksineen nähtäville japyytää tarvittavat lausunnot.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti <ol style="list-style-type: none">asettaa 16.6.2022 päivätyn Purnulahden asemakaavan kaavaluonnoksen selostuksineen nähtäville japyytää tarvittavat lausunnot.
Lisätietoja	Maankäyttöpäällikkö Jukka Haltilahti, p. 040 1044 840, sähköposti jukka.haltilahti@lieksa.fi